

İBNÜRREFİK AHMET NURİ SEKİZİNCİ'NİN HİKÂYELERİNDE KADIN

WOMEN IN İBNÜRREFİK AHMET NURİ SEKİZİNCİ'S STORIES

Emine Bilgehan TÜRK*

Öz

İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci, Türk tiyatrosunun ilk emektarlarından biri olarak anılır. On dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısında, değişen Osmanlı kültür ve sosyal hayatının tanığı ve gözlemcisi olarak öne çıkardığı tipleri, sosyal olayları devrin ve kullandığı türün imkânları doğrultusunda zaman zaman gelenekle ilişkilendirerek zaman zaman çeviri ve adaptasyonla zaman zaman da modern tiyatro teknikleriyle kaleme alır. Kadın ve kadının dünyası, kadın erkek ilişkileri, değişen sosyal hayatta kadının kendisine yeni rol arayışları onun eserlerinde yadsınmayacak bir yere sahiptir. Sekizincinin sosyal meselelere dair fikirlerini tiyatro metinlerinde, dergiler için kaleme aldığı yazılarda olduğu gibi hikâyelerinde de görmek mümkündür.

Bu çalışmada İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci'nin Latin harflerinin kabulünden önce yayımlanmış dokuz hikâyesi tespit edilerek Latin harflerine aktarımı yapılmış, daha önce Mehmet Rebi Baraz tarafından Latin harflerine aktarılan sekiz hikâyesiyle birlikte kadın teması esas alınarak değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Türk edebiyatında kadının yerine dikkat çekilmiş, yazarın kısa biyografisi verildikten sonra öncelikli olarak hikâyelerde kadın erkek ilişkileri ve davranış şekilleri alt başlıklar etrafında tasnif edilmiştir. Sonrasında hikâye metinlerinin yayımlanmamış olması sebebiyle hikâyeler kendi içinde özetlenerek değerlendirilmiş, öne çıkan başlıklar çerçevesinde kadın, kadının annelik vasfı ve sosyal rollerinin değişen hayata uyum sürecinde ortaya çıkardığı sorunlar tespit edilerek bunların işleniş karşılaştırmalar yapılarak değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci, Hikâye, Tiyatro, Kadın.

* Dr. Öğr. Üyesi, Giresun Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.
eminebilgehanturk@hotmail.com

Abstract

Ibnurrefik Ahmet Nuri Sekizinci, is known as one of the first veterans of the Turkish theater.

In the second half of the nineteenth century, The author emphasizes the types and social phenomena that the Ottoman culture and social life as a witness and observer, from time to time in relation to tradition and occasionally using translation and adaptation, from time to time with modern theater techniques. Women and the world of women, the relationships between women and men, the search for a new role for a woman in a changing social life has a place that can not be denied in his works. It is also possible to see Sekizinci's ideas about social affairs in his theater texts and also his writings he recieved for the magazines and in his stories.

In this study, nine stories published before the acceptance of the Latin letters of Ibnurrefik Ahmet Nuri Sekizinci were transferred to the Latin alphabet and it was aimed to be evaluated on the basis of the women's theme together with the eight stories which were previously transmitted to the Latin letters by Mehmet Rebi Baraz. In Turkish literature, attention has been given to place of women, and after a short biography of the author has been given, women and men relations and behavior patterns in stories are classified under subheadings. Since the story texts have not been published yet, the stories have been summarized within themselves and the problems that the women, women's motherhood qualities and social roles have emerged in the changing chronological harmony process have been identified and evaluated by comparing the works.

•

Keywords

Ibnurrefik Ahmet Nuri Sekizinci, Story, Theater, Woman .

GİRİŞ

Kadın'ın Modern Türk Edebiyatına Girişi Üzerine

Dede Korkut hikâyeleriyle sosyal hayat içerisindeki varlığı ve gücü en açık şekilde görünen Türk kadınının, geçen zaman, değişen sosyal ve siyasi hayatlarla göz ardı edilmeye başlandığı görülür. Sanayi inkılabının sonuçları, ulus devlet fikrinin yaygınlaşması sonucunda dünyada olduğu gibi Türk toplumunda da kadının yeri yeniden sorgulanmaya başlanır. Fatma Aliye, Emine Semiye Hanım gibi kadın yazarların seslerini duyurmaya başlaması, Namık Kemal'in Vatan Yahut Silistre oyunundaki Zekiye karakteri gibi güçlü tiplerin edebi eserlerde görülmeye başlaması kadın ve kadının dünyasının sorgulanmaya başlamasına zemin hazırlar. Avrupa'da olduğu gibi Türk yazın hayatı da kadın üzerine hikâyeler, kadın problemleri ve kadına bağlı olarak gelişen sosyal mevzular üzerine yazı dizileri, gazete haberlerine yadsınamayacak bir dikkatle mesai ayırmaya başlar. Ömer Seyfettin Yeni Lisan makalesinde Milli bir edebiyatımızın olmayışını kadının sosyal hayattaki pasifliğine, toplumdaki kaç- göç olgusuna bağlar. Bu, kadının kurumsal eğitiminin noksanlığının ve sosyal hayatta bütün mesaisini hemcinsleriyle geçirmesinin sonucudur. Değişen dünya ve değişen Türk toplumsal hayatı kadını sadece şiirin kusursuz sevgilisi olmaktan çıkarıp, nesir türlerinin gerçekçi kahramanı; iyi ve kötü, güzel ve çirkin, masum ve suçlu, saf ve sinsi sayılabilecek birçok karakter özelliği ve zıtlıklarıyla gazete ve dergi sayfalarının vazgeçilmez konusu haline getirdi. Dede Korkut hikâyelerinin savaşı, kararlı, sözünün ve hakkının arkasında durabilen kadınları, Milli Edebiyat dönemi romanlarında Gönül Hanım, Kaya gibi daha birçok örnekle anılabilecek yeni dünya içerisindeki tiplerini oluşturmaya çalışırken Türk edebiyatı Halide Edip, Halide Nusret, Emine Işınsoy gibi kalemlerin sahibi olur. Bununla birlikte Anadolu ve İstanbul arasındaki yaşayış farklılığının oluşturduğu sebeplerle sadece eve kapanan iktisadi, siyasi, sosyal ve eğitim meselelerinin uzağında kalan İstanbul kadını da kendi kozası içerisinde oluşturduğu hayatla birçok edebi türün odağı olmuştur. Anadolu ve İstanbul hayatının farklılıklarına işaret eden Turfanda mı Yoksa Turfa mı?, Genç Kız Kalbi, Küçük Paşa¹ akla gelen eserlerden sadece birkaç tanesidir.

İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci ve Hikâyelerinde Kadın

Daha çok tiyatro eserleriyle tanınan İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci eserlerinde daha çok kadın psikolojisi, kadın erkek ilişkileri ve kadınların yeni hayata bakışını işlemeye çalışmıştır.

İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci, 26 Şevval 1283 (Mart 1866) tarihinde, aslen Çemişgezekli olan dedesi Süleyman Fevzi Paşa'nın Salacak'taki yalısında doğmuştur. Eğitimine Doğancılar sibyan mektebinde başlayan Sekizinci, temel dini bilgiler eğitiminden sonra Üsküdar'da Rüstem Paşa Mekteb-i İptidaiyesi'ni bitirip, Paşakapısı Askeri Rüştüyesi'ne devam etmiş 1881'de Galatasaray Lisesi'ne girmiştir. İki yıl Türkçe, bir yıl Fransızca eğitimden sonra 1984'te okulunu yarım bırakarak ayrılmıştır. Aynı yıl Hariciye kaleminde işe başlayan sanatçı, 1886'da Sıhhiye Dairesi masarifet kâtipliğine tayin edilir. 1922'de Lozan Antlaşmasının imzalanmasının sonucunda çalıştığı dairenin kapatılmasıyla emekliye ayrılır. 1885 yılında Fatma Zağfer

¹ Konuyla ilgili ayrıntılı bilgiler için bk. (Türk Ekim 2015).

Hanımla evlenen Ahmet Nuri Sekizinci'nin bu evlilikten ikisi kız üçü erkek olmak üzere beş çocuğu olmuştur.²

Ahmet Nuri Sekizinci, edebiyata ve tiyatroya olan ilgisini hatıralarında:

“Çocukluğumdan beri edebiyata çok merakım vardı. O zamanın mâruf ediplerinden Namık Kemal'i, Ziya Paşa'yı, Muallim Naci'yi, Abdülhak Hamid'i vesaireyi okudum. Sıhhiye Fransızcadan küçük bir roman tercüme ettirmişti. Mithat Efendi'nin ifadesi diğerlerine nispeten daha sade olduğundan onu taklide yeltenirdim. Fakat tercüme ettiğim romanı bugün okurken kendi kendime utanıyorum. Tiyatroya merakım daha çoktu.” (Baraz I 2001: 13)

şeklinde dile getirir.

Tiyatro faaliyetlerini Güllü Agop, Darülbedayi, Yeni Tiyatro Cemiyetinde hem oyuncu hem de oyun yazarı olarak geçiren Sekizinci, 1932'de Ankara Halkevi'nde çalışmaya başlar, 1935'te ölümüne kadar da burada devam eder. Muhsin Ertuğrul'un Türk Tiyatrosunun “fırtınaya göğüs geren kaptanı” (Özalp 2003: 42) olarak tanımladığı Ahmet Nuri Sekizinci, tiyatrolarında işlediği konuları hikâyelerinde de kullanır.

Bu konuları büyük oranda evlilik, kadın erkek ilişkileri, ekonomik hayatın ilişkilere yansımaları oluşturur. Dergilere köşe yazısı da yazan Sekizinci açık ve samimi bir ifade ile okurunun karşısına çıkar. Kelebek mecmuasına verdiği bir yazısında kendi yazma serüveni ve ailesiyle yaşadığı durumu şu cümlelerle ifade eder. “Kelebek' için bir hikâye yazmaya başladım. Kahramanım olan kadının ismini yazdığım anda omuz başımdan bir ses, zevcemin sesi: Ne!!! Adalet mi!!!” (Sekizinci 1923 Haziran: 3). Yazarın eşi, hikâyenin kahramanı olacak hiçbir kadın ismine geçmişteki yaşanmışlıklarla bu isimler arasında bağlantılar kurunca çıkan kavgada mürekkep dökülür. Yazılacak hikâye de yetişmez. “Hiç Yoktan Bir Kavga” adını taşıyan bu yazı da kadın kıskançlığına dair farklı bir dikkatin ürünüdür. Soyadı kanununun kabulünden sonra Sekizinci soyadını alan İbnürrefik Ahmet Nuri, bunun sebebinin “Sekizinci” adlı oyununa verdiği değere, onu en sevdiği çalışması olarak görmesine bağlar. Bu eserde de yine devrin sosyal ilişkileri ve evlilik usulleri konu edilir.

Ahmet Nuri Sekizinci'nin, dergilerde tespit edilebilen on yedi hikâyesinin onu Mehmed Rebiî Hatemi Baraz tarafından Latin harflerine aktararak sanatçının tiyatro eserlerini ve biyografisini kapsayan üç ciltlik çalışmasında yayımlanmıştır. Bu çalışmada yedi hikâye daha okunarak hikâyelerde kadın konusunun değerlendirilmesine dâhil edilmiştir. Toplam on yedi hikâyenin değerlendirildiği bu çalışma sırasında sanatçının “Metres - Zevce” ve “Fehunde” hikâyelerinin Baraz tarafından tiyatro metinlerine dâhil edildiği, bu metinler içerisinde de kaynakça hatalarının olabildiği tespit edilmiştir. Daha çok tiyatro metni yazan Sekizinci hikâyelerinde de diyaloglara çokça yer vermiştir. Yalnız tek perdelik de olsa oyunlarının giriş kısmında tiyatro türünün gereği olarak oyuncu kadrosunu “Eşhas” başlığıyla belirtmiş, bu iki metinde de diğer hikâyelerinde olduğu gibi bu yola başvurmamıştır.³

² İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci'nin yaşamı ile ilgili bilgiler (Baraz 2001) adlı kaynaktan özetlenmiştir.

³ “Fırtınadan Sonra” adlı eser, sanatçının tiyatroları için kullandığı şablona örnek gösterilebilir.

“Fırtınadan Sonra

Komedi 1 perde

Muharriri İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci

Eşhas

Fâkihe Hanım 12 Yaşında” (Resimli Ay, Mart 1340: 45/48) bu eser Baraz'ın çalışmasında “Resimli Ay, 2 Şubat 1924” olarak gösterilmiştir. bk. (Baraz 2001: 22).

Hikâyelerde Öne Çıkan Tipler ve Davranış Şekilleri

Kadın / Erkek İlişkileri: Hikâyelerde genellikle bireysel farklılıklardan ziyade kadın ve erkek cins olarak işlenir. Davranış şekilleri genellemelerle anlatılır. *Görücülük Görüşçülük* hikâyesinde kadınlar; meleklik ve şeytanlık, erkekler; hayvanlık ve insanlık hasletleriyle gruplandırılır. *Duluğa Veda'da* evlenecek çiftler maskeli bir baloda birbirlerini karşılıklı aldatırken, ilişkinin sonunda erkek karar mekanizması olarak varlık bulur. *Güzellik Müsabakası* hikâyesinde de erkek egemenliği Hz. Adem Hz. Havva üzerinden vurgulanır. *Türkiye'de Hukuk-ı Aile*, hikâyesi de kadının sosyal hayatını sürdürebilmesi için erkek himayesine duyduğu mecburiyeti anlatır. *Karı Koca Rabıtası*, kadınların şiddet kadar aşırı ilgiden de hoşlanmadıklarını anlatan hikâyedir. *Metres ve Zevce* ise ilişkilerde erkek egemenliğini vurgulayan bir metindir.

Aldatma/Kandırma: *Ayşe*, aldatma, sömürme ve vefanın farklı karakterler üzerinden işlendiği bir hikâyedir. *Ayşe* ut hocası olan kocası tarafından aldatılıp maddi olarak sömürülür. *Kapanca* hikâyesinde de kadın aldatması, erkeğin kadın kurnazlığı karşısındaki konumu anlatılır. *Yalan Hepsi Yalan* da bir erkek aldatması hikâyesidir. Karısını aldatan doktorun vicdanında kendi durumunu sorguladığı, düştüğü yanlıştan dönemediğini anlatan hikâyedir. *Kitapta Öyle Yazılı* da kadın kurnazlığı, erkeğin aldatılmasını ve durum karşısındaki aciziyetini anlatır.

Kurnazlık: *Kitapta Öyle Yazılı*, *Kapanca*, *Ferhunde* kadınların kurnazlıkla erkeklerden maddi olarak istifade ettiğini gösteren hikâyelerdir.

Eğitim Durumu / Meslek: Hikâyelerde karakterler orta sınıfı oluşturan tiplerdir. *Yalan Hepsi Yalan ve Ayşe'de* erkek karakterlerin mesleği doktor olarak kurgulanırken, diğerlerinde memur veyahut mesleği belirtilmeyen orta sınıf insanlardır. Kadınlarda herhangi bir meslek belirtilmez. *Yalan Hepsi Yalan* ve *Metres ve Zevce* hikâyelerinde metres tiplerle karşılaşılır.

Güvensizlik: *Kadınları Sigorta Eden İdarehane* hikâyesi erkeğin baba olarak, eş olarak güvensizlik duygusunu ele alırken bu güvensizliğin kaynağında erkek davranışlarını ve sosyal yozlaşmayı da işler.

Kadın Karakterlerin Genel Özellikleri:

Güzellik Merakı: *Güzellik Müsabakası* hikâyesinde güzelliğin kişisel değerlendirildiğinin, esas olanın ahlak güzelliyle bütünleşmiş güzellik olduğu vurgusu yapılır.

Alışveriş Tutkusu: *Kadınlara Yüzünden* hikâyesi kadınların birbiri arasındaki alışveriş kıskançlığının erkekler arasında bir tartışmaya dönüşmesini anlatır.

Annelik: *Kadın Mebus Olursa* hikâyesinde anneler her şart altında çocuklarına karşı annelik vazifelerini yerine getireceklerini söylerken, *Ana ile Kız Arasında* hikâyesinde anne aldatma suçunu kızının üstüne atarak kendini kurtarır. *Ah Kadınlık Cehennemde Bile* hikâyesinde ise anne cehaletiyle kendini gösterir. *Karı Koca Rabıtası*, kadınların annelik duygusu karşısında kişisel arzularından vazgeçebildiklerini gösteren bir hikâyedir. *Metres ve Zevce* hikâyesinde de anne ayrılmaktan çocuğu için vazgeçer.

İhanet: *Ana ile Kız Arasında* hikâyesi kocasını aldatan annenin suçu kızı üstüne atarak kendini savunduğu bir metindir. *Yalan Hepsi Yalan* aile kurumunda erkeğin, *Kapanca* ise kadının ihanetini anlatan bir metindir.

Hak Arayışı: *Kadın Mebus Olursa* hikâyesi, kadınların topluluk halinde sosyal hayat içerisindeki hak arayışlarını anlatır. Kahramanlara isim verilmez. Bütün kadınlar erkekler karşısında annelik vasfının kendilerine yüklediği sosyal rolü savunurlar.

Cehalet: *Ah Kadınlık Cehennemde Bile* hikâyesi, kadınların duyduğu her şeye inanan, sevgi doyumsuzu tipleri anlatır.

Hikâyelerin Kısa Özeti ve Kendi İçerisinde Değerlendirilmesi

Kadınlar Mebus Olursa! Hikâyesi, Medeni kanunun kabulünden sonra, kadınlara seçilme hakkının da verilmesiyle erkeklerin bu durum karşısında yaşanabilecek değişikliklere dair yorumlarını bir rüya hatta bir kâbusla anlatır. İki arkadaş arasında rüya anlatımıyla gelişen hikâyede yeni düzende kadınların özellikle boşanma konusunda mazinin öcünü her fırsatta almaya kalkışacakları endişe ile dile getirilir. Bu, geleneksel yaşantı da “boş ol!” ifadesinin müsrifçe kullanımının hesaba çekilişidir. Düzenlenen toplantıya çocuğuyla gelen mebusa çocuğu neden getirdiği ya da çocuklu bir kadının mebus seçilmesinin doğru olmadığı ileri sürüldüğünde bütün kadınlar hep birden anneyi destekler. Anneliğin kadının göz ardı edilemeyecek gerçeği olduğu kadının kendisine verilen her sorumluluğu annelik gibi zor bir göreve rağmen yapabileceğini bildirirler. O dönem hikâyesi içerisinde anne mebusun yaşadığı problemler, iş hayatına dâhil olan kadınla birlikte doğacak sorunların ve bunların çözüm yollarına dair ilk değerlendirmeler olarak görülebilir. Çocuklu mebustan sonra bir başka mebusun da doğum sancısının tutması üzerine kadınlık bütün yasaları kendisi için düzenlese de fitratın ona verdiği sorumluluklara müdahil olamayacağı yorumu getirilir.

Bu hikâyede Ahmet Nuri Sekizinci'nin diğer hikâyelerinde de kadınların çirkinliği kabullenmeyeceği ve sözün kadınlar arasında çok da gizli kalamayacağını mizah diliyle;

Başının selameti için sen bu rüyayı hiç görmemiş ol. Bir kadın işitecek olsa yetmiş iki diyara yayılır. Sonra... var ötesini sen düşün.

Sanki beni döğler mi dersin? Öyle bir şeye maruz kalayım:

'Hanımlar! İçinizde en çirkin kim ise evvelâ o vursun' Derim.

Vallahi hiçbirini parmağını kaldırmaz" şeklinde dile getirilir. (Sekizinci 1927: 8)

Bu rüya hikâyesinin dikkate değer bir tarafı da Tanzimat döneminde Mizancı Murat'ın Turfanda mı Yoksa Turfa mı? romanında ve sonrasında da pek çok eserle dile getirilen Anadolu insanı - İstanbul insanı karşılaştırmasıdır. Bu hikâyede Anadolu kadını- İstanbul kadını değerlendirmesi şu cümlelerle yapılır. “Mücâhede-i Milliyeye iştirak eden Anadolu kadını başka, bizim İstanbul'un kenar mahallesinde Habibe mollası yahut Şişli'nin nâzenin hanımı başkadır. Tarlada çalışan Anadolu kadınının nasırlı elleri cephane taşır, tüfek atar ama bizim İstanbullu hanımların eldiven içinde saklı ellerine ara sıra krem sürülmezse rahatsız olurlar. Askerlik eden Anadolu kadınının tırnakları kesiktir. Anadolu kadını çocuğunu sırtına bağlar tarlada çalışmaya gider. Bizim hanımlar çocuğu kucağında tiyatroya gider. İşte aradaki fark” (Sekizinci 1927: 8).

“Görücülük Görüşçülük” hikâyesi ise yine evlilik şekilleri üzerine oturtulmuş, bir kadın mecmuasının aynı başlıkla ortaya attığı tartışmanın işlendiği bir kurgudur. “Rüfekâmızdan süslü bir hanım mecmuası “Görücülük mü Görüşçülük mü” diye ortaya çapraşık bir mesele çıkardı zaten bu âlemde kadınlığa müte'allik ne varsa hem şık hem çapraşık. Ben dikkat ettim bir kadın ortaya bir söz atar yedi mahalleyi birbirine katar” (Sekizinci 1923 Ağustos: 4) ifadesiyle kadına dair genel bir yaklaşımın gösterildiği metinde Kadınlar Halk Fırkasının icraatlarını anlatan metinle kadın erkek ilişkileri farklı noktalardan ele alınır. Bu metin, “Kadınlar Mebus Olursa” hikâyesinin kurgusuyla benzerlik arz eder. Burada kadınlar, hükümet kurup erkekleri kendi hizmetleri için kullanacakları onların “fen-ni kabale değil fen-ni tıbahat” tahsil edecekleri bir dünyanın arzusunda iken bir taraftan da evlilik kurumu üzerine

yorum yaparlar. Fennin kadın erkek nüfusunu kadınların lehine ve arzularına hizmet edecek şekilde getirmesinin hayallerini kurarlar. Fakat sonuçta yine de içlerinde kocalarını başkalarıyla paylaşmanın, çok eşliliğin korkusundan kurtulamazlar.

“Kadınlar Yüzünden” hikâyesi kadınların birbirlerinden etkilenecekleri kendi bütçelerini göz önünde bulundurmadan alışveriş yapmalarını anlatır. Süleyman Bey ve Ahmet Bey arasında geçen diyalogda Süleyman, Ahmet’in sözlerini kendi karısının alışverişini takip olarak anladığından ikili arasında gerginlik çıkar. Açık bir dille kaleme alınan kurgu da yanlış anlaşılma gerilime ve gülünç olmaya meydan verir.

“Ana ile Kız Arasında” hikâyesi geleneksel hayatta kadın erkek ilişkilerinde ahlaki değerlerin kadın üzerinden ele alındığı, değerlerle örtüşmeyen davranış şekillerinde suçun kadına yöneltildiğini gösteren bir eserdir. Annesinin dikiş çekmesinde bulduğu aşk mektubu babasına yakalanan Şefika, babasının tüm baskısına rağmen, mektubun kendisine ait olmadığını, mektubun annesine ait olduğunu açıklayamaz. Babası karşısında en çaresiz zamanında “Fakat bir gün evvel gazetede okuduğu kanlı bir vak’a kıskanç bir kocanın baltayla karısının başını parçalaması o anda aklına geldi” (Sekizinci 1927: 16). haberini hatırlaması onu susmaya suçu üstlenmeye mecbur bırakır. Yazar kahramanının adını hikâyenin kurgusuna uygun olarak merhametli anlamına gelen “Şefika” olarak seçer. Hikâyede ahlaki sayılamayacak durumlar karşısında kadını tahakküm altına alan ifadeler dikkati çekicidir. Bir erkekle o günün iletişim aracı olarak mektuplaşmayı suç olarak gören baba, kızını “Seni anan böyle mi terbiye etti? Söyle bakayım sana böyle mektup göndermek için yüz verdiğin çapkın kimdir?” ifadeleriyle suçlarken, bu davranışın toplumsal algıdaki yerini “Haydi oradan bilmiyormuş! Bilmediği erkekten mektup alanlar sokak kahpesi karılardır. Eğer böyle oldunsa evimden defol” (Sekizinci 1927: 16). şeklinde belirtir.

“Ah Kadınlık Cehennemde Bile” hikâyesi, Ahmet Nuri Sekizinci'nin kadın ve erkeğin hayat karşısındaki duruşuna farklı bir bakış açısı geliştirmiş bir eserdir. Gazeteden okuduğu Amerika’da yaşanmış bir yıllık evli bir çiftten kadının kocasının ilgisinin her geçen gün biraz daha azaldığı şikâyeti üzerine mahkemenin aldığı kararı kendi evliliğine tatbik etmek isteyen Nebahat’a karşı oluşturulmuş ironik bir değerlendirmedir. Hikâyede iki farklı kuşağın olaylar karşısındaki tavrı değerlendirilmeye çalışılır. Genç kuşağın temsilcisi olan Nebahat, Amerika’daki kararı sorgusuzca evliliğine tatbik etmek isterken, annesi Sacide, teknolojik gelişmeleri kıyamet alameti olarak algılar. Kocasını Namık’a beni bu dünyada öpmezsen ben öbür dünyada gilmanlar ile olurum tehdidine karşılık Namık’tan ben de hurilerle olurum cevabını alırken anne Sacide de “ben de rahmetli babanla...” karşılığını verir. Hikâyede, kadınların ilgiye sevilmeyle karşı tatminsizlikleri “Ah kadınlık! Sevilmeyle, okşanmaya doymayan Kadınlık Cehennemde yanarken bile!!!...” (Sekizinci 1928: 11). cümlesiyle ifade edilmeye çalışılır.

Vefa duygusunun işlendiği *Ayşe*, Birinci Dünya Savaşı sebebiyle birbirinden ayrılmak zorunda kalan iki aşğın hikâyesi üzerinden toplumsal hayat içerisinde kadınların karşılaşabileceği durumlar ve kadınlara dair genel değerlendirmelerin kurgu içerisinde ele alındığı metindir.

Aşk sebebiyle İzmir’deki ailesini bırakıp İstanbul’a gelen Ayşe, ut hocası olan aşğının kendisini terk etmesiyle yalnız kalınca zengin bir yaşlıyla evlenir. Yaşlı kocanın vefatından sonra maddi sıkıntısı kalmayan Ayşe, sefahat hayatına alışır. Adını da Sahire olarak değiştirir. Düşük yaptığı zamanda tesadüfle çağrılan doktorla ilişkileri zamanla dostluğa sonrasında da aşka dönüşür. Doktorun cepheye çağrılması sonucu yalnız kalan Ayşe, eski ut hocası olan

kocasının ortaya çıkmasıyla bütün mal varlığını ona kaptırır. Kendisi de sokağa düşer, hizmetçilikle hayatını geçirmek istese de kadın olarak birçok suiistimalle uğrar. Soğuk bir kış günü, kömür almak için yalvardığı kömürçüde cepheden dönen doktorla karşılaşır. Başından geçenleri anlatırken bütün varlığını kaybetmesine rağmen aşkının tek hatırası, doktorun fotoğrafının bulunduğu elmas işli madalyonu gösterir. Doktor, Ayşe'ye çalıştığı hastanede bir hastabakıcılık işi ayarlar. Ayşe de hayatını doktora minnet ve eşine de hürmetle sürdürür.

Geriye dönme tekniğiyle Ayşe'nin yaşantısını anlatan hikâyede kadının maruz kaldığı davranış şekilleri ve toplumsal yaklaşımlara işaret edilir. Doktor ve arkadaşı sohbetleri esnasında kadın fitratı üzerinde çıkarımlarda bulunurlar. Doktorun *"Sen kadınları nasıl bilirsin?"* (Sekizinci 1928 KS: 36). sorusu üzerine arkadaşı *"Ben kadınları sevdiğikleri erkeklere şefik ve refik bilirim. Lakin bu halde bile birçokları kedi gibidir. Onları güzel güzel okşarken seni birdenbire tırmalarlar. Bu Ayşe de onlardan mıydı? Sen onu okşarken seni tırmaladığı için attığın bir kedi mi"* (Sekizinci 1928 KS: 36). Sorusuyla cevap verir. Bu cevap Yahya Kemal Beyatlı'nın Deniz şiirinde geçen;

"Kırpikleri süzgün o ihanet dolu gözler,

Rikkatle bakarken bile bir fırsatı özer." (Beyatlı 2014: 80) Mısralarını anımsatır niteliktedir. Bu erkeğin gücü karşısında zayıf kadının fırsatçı durumuna düşürülmesi olarak değerlendirilebilecek bir tavidir.

Ayşe dilendiği zamanlarda kendisine bu iş yerine temizlikçilik yap diyen kadına; *"Size hizmetçiliğe gelsem acaba bu çirkin halimle bile kocanız benden başka hizmet istemeyecek mi"* diye cevap vermek istediğini söyler. Bu kadının ahlaki değerlerle korunmaya muhtaç bir durumda olduğunun göstergesidir. Kadını böyle bir korunmaya muhtaç bırakan şey ne onun güzelliği ne de davranışlarıdır. Onu bu duruma düşüren sebep sadece kadın olmasıdır.

Dulluğa Veda, alışlagelmiş yaşantının dışında kendine davranış şekilleri ve yer arayan kadının yaratılış ve geleneksel hayat karşısındaki teslimiyetine işaret eden bir hikâyedir. İki arkadaşın karşılıklı mektuplaşmalarıyla anlatımın sağlandığı hikâyede dördüncü evliliğini yapacak olan Meliha, erkekler gibi bekârlığa veda partisi adında maskeli bir baloya gider. Orada yakınlaştığı erkeğin evleneceği adam olduğunu görmesi üzerine baygınlık geçiren Meliha, ondan aldığı mektupta yer alan *"Ben bu gece kanaat hâsıl ettim. Sizin ruhunuzda zevce olmaktan ziyade metres olmak sevdası var. Kıyılacak nikâhımızı bir tarafa bırakalım. Ben sizi seviyorum. Siz de beni severseniz metresim olur musunuz?"* (Sekizinci 1928 Temmuz: 16). teklifini arkadaşı Şadan'la paylaşırken sosyal hayat içerisindeki kadın erkek algısı ve kadının erkek karşısındaki aczi yetine işaret eder. Kurguda toplumsal değerlerle örtüşmeyen bir davranış şekli vardır. Bu davranış kadın için yanlış olduğu kadar erkek için de yanlıştır. Fakat bu yanlış, kadını toplum içerisinde itibarsız bir konuma sokacak bir teklifle karşı karşıya bırakırken erkek karar mekanizması olarak varlık gösterir. Meliha da hikâyenin sonunda bunu "hilkat"ın bir sonucu olarak değerlendirir.

Güzellik Müsabakası hikâyesi gazete haberleriyle ilan edilen güzellik yarışması için Kadınlar Yücelenme Derneği reisesi tarafından düzenlenen toplantıdaki konuşmaları içerir. Kadınlarda aranan güzellik özellikleri üzerine yapılan tartışmaları içeren hikâyede güzellik kavramının göreceli bir durum olduğu mizahi bir dille ele alınır. Metinde her kadın bunu kendi yaş, sosyal yaşantı ve sahip olduğu özellikler üzerinden açıklamaya çalışır. Ahlaki değerler dışındaki değerlendirmelere izin verilmeyen toplantıda ideal güzelliğin tanımlaması reise hanım tarafından:

"Bence en güzel kadın, yalnız yüzü güzel yaratılmış kadın değil, sözüne de dimağına

da hareketine de ahlakına da güzellik veren kadındır. Yoksa dimağında, ahlakında fazilet bulunmayan güzel bir kadın mücella mermerden yapılmış ruhsuz bir heykel gibidir. Ahlakına, faziletine söz getirmeyecek şiveli, işveli, edalı olmak kadının en büyük hüneridir. Pek güzel doğan bir kadın güzelliğiyle ne kadar iftihar etse hakkıdır. Fakat eğer bu güzelliğini fazilet incileriyle süslemese pek çirkin görünür” (Sekizinci 1928 Eylül: 9). şeklinde yapılır.

Toplantıda hiçbir konuşmacının düşkün kadınlara dair fikir yürütmesine izin verilmezken, yarışmanın sonucunda erkeklerin tepkilerinden çekinilip kadının erkek karşısındaki aidiyet hissi “Hanımlar hiçbiriniz inkâr edemezsiniz ki, kadın erkeğin nüfusuna, hükmüne, emrine, kararına çarnaçar boyun eğer. Bu dünya kuruldu kurulu böyledir. Zavallı Hazreti Havva anamız bile Âdem babamızın emrini yerine getirdiği için cennetten kovuldu” (Sekizinci 1928 Eylül: 9). ifadesiyle izah olunur.

Hikâyenin sonunda kadınların farklı durumlarda birbirlerinin üstünlüğünü kabullenebileceği fakat güzellik konusunda hiçbir kadının rakibinin üstünlüğünü kabul etmeyeceği sonucuna ulaşarak yarışmanın protesto edilmesi kararına ulaşılır.

“Bugünkü hayatın ince taraflarını gösteren zarif hikâye” ifadesiyle sunulan *Kadınları Sigorta Eden İdarehane* hikâyesi, kadın, sokak hayatı ve devrin sosyal problemlerine farklı bir kurguyla yaklaşan metindir. Kadınları sigorta eden bir yazıhane ilanını aralarında konuşan iki arkadaşın ifadeleri toplumsal birçok olgu ve döneme ait duyarlılık ya da tam tersi olarak değerlendirilebilecek yaklaşımları gösterir.

İhsan'ın karısını sigorta ettirmek istemesinin gerekçesi onun güzel bir kadın oluşudur. Sigorta şirketi genç kızları sigorta etmek isteyen müşterisine bunun mümkün olmadığını “Hane-i pederden firar etmek, barlarda karar kılmak genç kızlar için moda hükmüne girdi. Ne vakit cazbant susar da çarliston pantolonunun modası geçerse o vakit müracaat buyurunuz” der (Sekizinci 1927 Temmuz: 17). Bu iki gerekçe de toplumsal yozlaşmanın sonucudur. Kendi değer yargılarından uzaklaşan toplumun kendi fertleri için güvensiz bir sosyal ortam oluşturmuştur. Geleneksel yaşantı ve değerler kadınların hepsine buldukları konum itibari ile onları farklı koruma düzenlerine dâhil eder. Nikâhlı bir kadın, Türk geleneksel yaşantısında kendisine özel, dünyanın başka dillerinde karşılığı kolayca bulanamayacak bir akrabalık adıyla “yenge” sıfatıyla konumlandırılır. Hikâyede böyle bir statünün varlığından ya da vasıflarından söz etmek mümkün değildir.

Kızını sigorta etmek isteyen müşteriye de şirketin tavsiyesi evlendiriniz şeklindedir. “Kerimeniz hanımı derhal kocaya veriniz. Sizden mesuliyet gider. Onun faziletinden memnun ve mesul kocası olur” (Sekizinci 1927 Temmuz: 17). ifadesiyle açıklamada bulunurken kadını kendi iradesinin dışında bir üst kuruma emanet etme eğilimi vardır. Bu da yine kadını korunmaya muhtaç görme fikrinin tezahürü, evliliği toplumun en temel dinamiği olan aile kurumunun oluşturulması olarak algılanmasının sonucudur. .

Kendinden on beş yaş küçük karısını sigorta ettiren İhsan; Peki sigorta ettirdiğim takdirde zevceme kimse taarruz edemez veyahut zevcem bana karşı sadakatinden inhiraf edemez mi? sorusunun cevabını “Edemez değil, eder kadın değil mi? Kedi gibidir. Ne kadar isterseniz okşayınız seviniz, yine bir gün sizi tırmalar” (Sekizinci 1927 Temmuz: 18). cevabını alır. Nihayetinde Karısı İhsan'ı kendisini takip eden sigorta şirketinin çalışanı ile aldatır.

Bu hikâye kadını korumanın kadın ya da erkek fark etmeksizin toplumsal ahlakı yüceltmekle mümkün olacağı ironik bir kurguyla anlatılmaktadır.

Kapanca, yine yasak ilişkinin kadın kurnazlığıyla birlikte işlendiği bir hikâyedir. Geleneksel bir mahalle hayatında şişman, hantal Hafız Mahmut'un genç ve güzel karısı Hatice Hanım'ın kocasının Hicaz'a gidişini fırsat bilerek mahallenin genç ve yakışıklı delikanlısı Ahsen'le olan ilişkisi anlatılır. Hatice Hanım, ilişkinin başından itibaren mahallenin imamına başvurup çıkabilecek dedikoduları kendisinden uzaklaştırırken bir sonraki gecenin planına dair ip uçlarını da imam aracılığıyla üstü kapalı bir şekilde Ahsen'e ulaştırmış olur. Aşığı gece karanlığında kapıdan kolayca içeri alabilecekken onu ağaca tırmandırıp pencereden eve sokar. Böylelikle kendisini ulaşılması güç noktada gösterir.⁴

Yalan Hepsî Yalan, bir aldatma hikâyesidir. Genç ve güzel karısını yaşça daha büyük, daha çirkin düşük bir kadınla aldatan doktorun iç muhasebesi ve karısına söylediği yalanların ifşa olduğu bir kurgudur. Hikâyede doktor yaptığı yanlışın farkına varsa da söylediği yalan çıkmazından kurtulamadığı için gittiği kadına mecbur olur ve eve dönemez. Döndükten sonra da karısının gazeteden okuduğu haberlerle yalanları birer birer ortaya çıkar.

Türkiye'de Hukuk-ı Aile, hikâyesi de kocası hapiste olan bir kadının yaşamını sürdürebilmek için hâkimden boşanma belgesi almak istemesini anlatır. Boşanıp başka biriyle evlenerek kendi yaşantısını sürdürmek isteyen kadın, sokakta maruz kaldığı istismarları teker teker sayarken altı ay sonra, karnındaki bebeğin velayeti için belge istemeye gelir.

Kitapta Öyle Yazılı, eşini kaybeden bir memurun evlenmek üzere anlaştığı kadın tarafından aldatılmasını, nikâh evrakını yok edip, memura hile ile evini sattırıp sonra da parayı kaçırmamasını anlatır. Vaka zamanı 10 Temmuz Meşrutiyet'in ikinci kez ilanı olan hikâyede hakkını arayan adamın dönemin hukuk kuralları doğrultusunda çaresizliğine işaret eder. Bu hikâyede de kadın kurnazlığı karşısında erkeğin acziyeti anlatılır.

Karı Koca Rabıtası, "Kadınlar cebr ve şiddetten hoşlanmadıkları gibi kendilerine fazla melamet gösteren erkeklerden de pek hoşlanmazlar. Zevcinin melameti sebebiyle ayrılmak isteyen bu hanım, ancak dünyaya gelecek evladının sebebiyle ailede kalıyor ve kocasını bilakis daha fazla seviyor. Evlat en kavi rabıtaadır." (Sekizinci 1925 Ağustos: 6) ifadesiyle başlar. Metinde, kocasının iyiliğinden şikâyet ederek kötü biriyle evlenip erkeklere karşı kin duymayı isteyen bir kadının psikolojisi anlatılmaya çalışılır. Kocasından boşanabilmek için yalancı hâkime başvurmayı, cinsiyet değiştirmeyi göze alan kadın, hamile olduğunu öğrenince kocasına karşı duygularının değiştiğini ifade eder. Bu hikâyeyle kadın ve erkek arasındaki uyuşmazlığın nedeninin şartlardan çok karşı cins /karşı cins olmanın sonucu içgüdüsel bir durum olduğu anlatılmaya çalışılırken annelik içgüdüünün de kadının en temel duygusu olduğu gösterilmiş olur.

Ferhunde ise başka bir kadın kurnazlığı hikâyesidir. Kendisiyle ilgilenen Remzi'ye fakir olduğunu ancak, zengin olursa onunla evlenebileceğini söyler. Zenginlik içinse bir falcının adını açıklamayacak bir erkeğin bankaya onun hesabına para yatıracağını söylediğini bu para yatarsa kendisini arayacağını belirtir.

"İçki Masalları"⁵ Ahmet Nuri Sekizinci'nin insanın yasak karşısındaki ısrarını, yasağın cezbedici tarafının olduğunu içki ve kadın üzerinden anlattığı bir başka hikâyedir. Padişaha Mekke'den misafir olan bir emiri ağırlayan eyyamcı paşanın yaşadığı sıkıntı, Dördüncü Murat

⁴ Mehmet Rebiî Baraz 'ın Ahmet Nuri Sekizinci'ye dair çalışmasında bu hikâye "Resimli Ay Dergisi 1928, Sayı 49-1, Sayfa: 16-17-56" künyesiyle gösterilir. Yalnız bu hikâye Resimli Ay Mecmuasının aynı sayısında 26-28 /56. sayfalarında yer alır. Ayrıca Baraz'ın çalışmasında hikâyenin 28. Sayfada yer alan bölümü aktarılmamıştır.

⁵ İbnürefik Ahmet Nuri Sekizinci'ye ait bu hikâye, "Kelebek, nr. 1 (12 Nisan 1339), s. 10-11." Fatih Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilimdalı'nda yapılan "Hamdi Gültekin (2010), Kelebek Mecmuası, İstanbul, Fatih Üniversitesi, Sos. Bil. Enst (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Künyeli tezde "İmzasız" olarak gösterilmiştir. Bk. İmzasız, İçki Masalları [Hikâye] N.1, s.10, 12 Nisan 1339 s. 79.

dönemi içki yasağını kıvrak zekasıyla aşan Bekri Mustafa'nın çözümü ve kadınları gizlice izlemenin verdiği haz iki arkadaşın sohbeti şeklinde hikâyenin konusunu oluşturur.

Metres ve Zevce hikâyesi de Servet Beyin metresi olan Mürüvvetin ısrarı üzerine evlenmelerini, evlilik hayatından sonra da eski arzu ve mutluluklarının kalmadığını anlatır. Bunlara sebep olarak eş olan kadının sorumluluklarının artması ve kayın valide gösterilir. Mürüvvet, ilgisizlik karşısında Servet Beyden kendisini boşamasını istese de hamile olduğunu anlayınca boşanmaktan vazgeçer. Metres hayatını pamuk ipliğiyle bağlılık olarak gören Mürüvvet'e karşılık Servet Bey evlilik hayatının pamuk ipliğiyle bağlılık olduğunu söyler. Hikâyede evlilik hayatında da metres hayatında da erkeğin belirleyici unsur olduğunu Mürüvvet "Erkek değil misiniz? İkisini de canınız isterse kördüğüm bağlarsınız isterseniz koparır atarsınız" (Sekizinci 1926 Haziran: 44) sözleriyle ifade eder.

İbnürrefik Ahmet Nuri, sosyal hayatta karşılaşılabilecek farklı durumları da gazete ve dergi yazılarında işlemeye çalışmıştır. Fakat bu konular işlenirken de kadın erkek ilişkilerine dair cümleler yazı içerisindeki yerini yazının bütünlüğünü bozmadan alır. Ömer Seyfettin başta olmak üzere dönemin birçok edibi tarafından dile getirilen Hürriyet Bayrakları hikâyesinde Bulgar köylünün Osmanlı askerlerini "Namzed Türkçe bre" diye dikkate almayışi gibi toplumu bir arada tutacak unsurun dil olduğu konusunun göz ardı edilemeyecek bir gerçeği olduğunu İbnürrefik Ahmet Nuri'nin Sevimli Ay Mecmuası'nda çıkan "Yeni Cemiyet Hayatında Garip ve Çirkin Sahneler" adlı yazısında Galatadaki lokantalarda farklı milliyetten insanların Türkçe bilmelerine karşılık anlaşma dili olarak Rumca'yı tercih etmeleri, Türk misafirlerin davetli olduğu beş çaylarında herkesin birbirine bir yabancı dille hitap ederek üstünlük kurmaya çalıştığı eleştirel bir biçimde ele alınır. İbnürrefik ve kendisini ziyarete gelen arkadaşıyla sohbet ederken anlatılan bu konuya geçilmeden yazar, arkadaşının heyecan ve öfkesini karısıyla olan ilişkisine bağlar. Yazarın "-Evde aranızda bir kavga mı?" sorusuna:

"-Hayır bizim ev bir aydan beri süt liman..."

Demek verdiğim nasihatler sayesinde...

-Hayır. Aldığım manto sayesinde. Şimdi ben karı koca arasında sulh u salâh temin etmenin yolunu buldum.

Her sabah uyandığım zaman barometreye bakar gibi karımın yüzüne bakıyorum. Düşük gördün mü hediye ile latif havaya yükseltiyorum. Şimdi sırasıyla takdim olunacak hediyeler mukayyet" (Sekizinci 1926 TE: 38).

SONUÇ

İbnürrefik Ahmet Nuri'nin oğlu Tefvik Sekizinci babasının eserleriyle ilgili:

"İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci, bütün eserlerini bir fikir etrafında toplamağa çalışmıştır. O halkın gülmeğe çok ihtiyacı olduğuna ve halka en ziyade komedi ve vodvillerle temaşa zevki verilebileceğine inanmıştı. Sahte gayrı tabii mevzulu hayali eserlerden nefret ederdi. Tiyatro sahnesini hayat sahnesinden bir parça addettiği için orada içtimaî hayatın komik veya ciddi tenkit edilmesine taraftardı" (Baraz I, 2001: 32).

değerlendirmesini yapar. Daha çok tiyatro eserleri göz önünde bulundurularak yapılan bu açıklama sanatçının hikâyeleri için de geçerlidir. Hikâye, tiyatro ve dergi yazılarının konularını genellikle; kadın, evlilik ve sosyal hayata dair problemlerden seçen İbnürrefik Ahmet Nuri, hikâyelerinde birbirine yakın tipleri anlatır. Bu kadınlardan birinci grubu, değişen zaman ve sosyal yapı ile erkeklerden öç alma duygusunu taşıyan önceki zamanların acısını çıkarmaya çalışan hayata feminist bir tavırla bakan kadınlar oluştururken ikinci grubu erkek karşısında bozulan sosyal değerlerin kadına çizdiği rolü kabullenmiş karşısındakinden ne koparabilirsem

kâr gözüyle bakan tipler oluşturur. *Ayşe ve Ana ile Kız Arasında*'da ise onurunu her şeyin ötesinde gören iki karakterin hayatı işlenir.

Sekizinci'nin hikâyeleri sosyal hayattan sahneler aktaran, devrin çoğunlukla mahalle hayatında karşılaşılabilecek tiplerinin yansıtıcısıdır. Hikâyelerde kadının karaktere dönüşmediği gözlemlenir. Kadın haklarına dair söylemlerde kadınların görgü ve bilgi eksikliklerinin olduğu ortaya çıkarken bu hakların tesisinde erkekler karşısında kadın koalisyonu oluşturabildikleri de gözlemlenir. Hikâyelerde mekâna dair unsurlar genellikle "*Marmara'nın suları*" ifadesiyle belirtilirken işlenenlerin bir çeşit İstanbul panoraması olduğunu da söylemek mümkündür. Hikâyelerin idealize edilmiş, doğrunun erdemini peşinde olan tipleri yoktur. Hikâyelerde *Ana ile Kız Arasında* hikâyesi dışında bir aile hayatından, anne ve baba kimliklerinden söz etmek de mümkün değildir. Hemen bütün eserlerde iki karşı cinsin birbirlerine karşı olumlu olumsuz tavırları işlenmeye çalışılmıştır.

SUMMARY

The social life that started changing after the nineteenth century made the status and already-accepted roles of women be questioned in Ottoman society as it was in Western world. Presence of women in education and business brought about new regulations. New approaches outside traditional rules and regulations usually caused opposite groups who had different ideas and sexist approaches like old-new fans or female-male discrimination. This process in the social life found its reflection in literature as well. This new life, as far as the genre allowed, created its own characters and types, and also provided new perspectives of evaluating of feelings and thoughts. İbnürrefik Ahmet Nuri Sekizinci, who often used the issue of women, was born in İstanbul on 26th Şevval (October) 1283 (March 1866). Well-known with his theatre plays, Sekizinci had lots of stories published in magazines. The writer usually handled female characters both in his stories and plays, and tried to mention women's status in this new life and world of changing values with different perspectives. In this study, the first attempt is to identify the stories published in the magazines before the acceptance of Latin alphabet and to transfer into Latin letters.

The stories of Sekizinci reflects scenes from the social life and types who can be mostly seen in the suburbs of the era. It can be observed that women cannot turn into a character in the stories. While it is obvious that women are lack of manner of knowledge in terms of woman rights discourse, it can be observed that they can form a women's coalition against men to form these rights. Although real place is not identified clearly in all stories, it is usually İstanbul. Therefore, these characters have qualities that are possible to come across in social life of İstanbul in that era. In the stories, rather than individual differences, women and men have traits of their gender.

İbnürrefik Ahmet Nuri handles close types in his stories. The first group includes the women who want to take revenge on men and previous times through changing time and social structure and have feminist point of view. The second group consists of women types who accept the role that is shaped by the corrupted social values in the face of men and try to continue their lives with the opportunities in hand. In only two stories, the woman type who chooses her honour on everything can be encountered.

KAYNAKÇA

- BARAZ, Mehmet Rebiî Hatemi (2001), *İbn-ür Refik Ahmet Nuri Sekizinci I,II,III*. Ankara: Kültür Bakanlığı.
- BEYATLI, Yahya Kemal (2014), *Kendi Gök Kubbemiz*, İstanbul: İstanbul Fetih Cemiyeti.
- GÜLTEKİN, Hamdi (2010), *Kelebek Mecmuası* İstanbul: Fatih Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi).
- ÖZALP, M. N. (2003), İbn-ür Refik Ahmet Nuri Sekizinci, *Türk Yurdu*, S.192, C. 23. s.42
- SEKİZİNCİ, İbn-ür Refik Ahmet Nuri (1340 Mart), "Fırtınadan Sonra" *Resimli Ay*, S.1, nr. 2 s. 45-48.
- SEKİZİNCİ, İbn-ür Refik Ahmet Nuri (1923, Ağustos), "Görücülük Görüşçülük", *Kelebek*, n. 17, S. 1, s. 4-5
- SEKİZİNCİ, İbn-ür Refik Ahmet Nuri (1923, Haziran), "Hiç Yoktan Bir Kavga", *Kelebek*, n. 12, S. 1: s. 4-5
- SEKİZİNCİ, İbn-ür Refik Ahmet Nuri (1923, Nisan), "İçki Masaları" *Kelebek*, n.1, S. 1, s. 10-11.
- SEKİZİNCİ, İbn-ür Refik Ahmet Nuri (1923, TS), "Kadınlar Yüzünden" *Kelebek*, n.33, S. 1, s. 8-9
- SEKİZİNCİ, İbn-ür Refik Ahmet Nuri (1924 KE), "Türkiye'de Hukuk-ı Aile" *Resimli Ay*, S. 1, nr. 11, s. 14-17.
- SEKİZİNCİ, İbn-ür Refik Ahmet Nuri (1925 Ağustos), "Karı Koca Rabıtası" *Resimli Ay*, c.2, nr. 19-7 s. 6-7.
- SEKİZİNCİ, İbn-ür Refik Ahmet Nuri (1925 Haziran), "Ferhunde" *Resimli Ay* c.2, nr. 5-17 s. 33-34.
- SEKİZİNCİ, İbn-ür Refik Ahmet Nuri (1925 TE.), "Kitapta Öyle Yazılı" *Resimli Ay*, c.2, nr. 9-12 (TE. 1925), s. 20-23.
- SEKİZİNCİ, İbn-ür Refik Ahmet Nuri (1926 Haziran), "Metres -Zevce" *Sevimli Ay*, S.3, nr. 4, s. 42-44.
- SEKİZİNCİ, İbn-ür Refik Ahmet Nuri (1926 TE) "Yeni Cemiyet Hayatında Garip ve Çirkin Sahneler" *Sevimli Ay*, c.3, nr. 8-32, s. 38-39.
- SEKİZİNCİ, İbn-ür Refik Ahmet Nuri (1927 Temmuz), "Kadınları Sigorta Eden İdarehâne" *Resimli Ay*, c.4, nr. 5-41 s. 17-20/47.
- SEKİZİNCİ, İbn-ür Refik Ahmet Nuri (1927, Ağustos), "Kadınlar Mebus Olursa" *Resimli Ay*, c. 4, nr. 6-42, s.7-8.
- SEKİZİNCİ, İbn-ür Refik Ahmet Nuri (1927, Eylül), "Ana ile Kız Arasında" *Resimli Ay*, nr.7, s. 15-16/40.
- SEKİZİNCİ, İbn-ür Refik Ahmet Nuri (1928 Eylül), "Güzellik Müsabakası" *Resimli Ay*, c.5, nr. 7-55 (Eylül 1928), s. 6-9.
- SEKİZİNCİ, İbn-ür Refik Ahmet Nuri (1928 KS.), "Ayşe" *Resimli Ay*, c.4, nr. 47-11 s. 33-36.
- SEKİZİNCİ, İbn-ür Refik Ahmet Nuri (1928 Mart), "Kapanca" *Resimli Ay*, c.5, nr. 1-49, s. 26-28/56.
- SEKİZİNCİ, İbn-ür Refik Ahmet Nuri (1928 Temmuz), "Dulluğa Veda" *Resimli Ay*, c.5, nr. 5-53 s. 13-16.
- SEKİZİNCİ, İbn-ür Refik Ahmet Nuri (1928 TS), "Yalan Hepsı Yalan" *Resimli Ay*, c.5, nr. 9-57 s. 13-16.
- SEKİZİNCİ, İbn-ür Refik Ahmet Nuri (1928, TE.), "Ah Kadınlık Cehennemde Bile" *Resimli Ay*, c.5, nr. 8-56 s. 10-11.
- TÜRK, Hatem (2015, Ekim) "Türk Edebiyatında Anadolu'ya Geri Dönüş: Ebûbekir HâzımTepeyran: Küçük Paşa", *Töre*, Y. 3, S. 30, s. 40 - 43.